

[H. C. Hansen.]

nye lejligheder mod knap 10 000 i første halvår 1950 og godt 10 000 i første halvår 1949.

Hvor mange lejligheder, der ialt vil blive påbegyndt i 1951, kan vist ikke siges i dag, men det er i alt fald sikkert, at vi langt fra vil nå op på de i forvejen meget beskedne 17 000 lejligheder, som indenrigs- og boligministeren har stillet os i udsigt. Kommer vi ned på 13 000—14 000 lejligheder, betyder dette, at der ikke engang igangsættes nok nybyggeri til at hale ind på bolignøden, men tværtimod gøres den større. Det er vanskeligt at forstå, at nogen regering tør tage ansvaret for en sådan politik. Jeg føler trang til at understrege, at der jo ikke her bare er tale om materialer og penge og arbejdskraft, men først og fremmest om mennesker. Tusinder af unge ægtepar kan ikke få lejlighed. Jeg tror, at boligministeren kan erindre, hvad hans eget parti tidligere har sagt herom, og jeg synes, man skulle erindre sig dette menneskelige moment i sine overvejelser i dag.

Det er klart, at nedgangslinien i produktionen må virke ind på beskæftigelsen. Tilgangen af ny arbejdskraft kan ikke opsuges, og indenfor adskillige områder afskediges der folk. Resultatet er blevet, at arbejdsløsheden i de senere måneder har ligget væsentligt højere end på samme tidspunkt i fjor, samtidig med at der indenfor f. eks. tobaksindustrien og tekstilindustrien er gennemført arbejdsfordeling.

Til belysning af stigningen i selve arbejdsløsheden vil jeg gerne nævne et par tal. I juli 1951 havde vi gennemsnitlig 7 000 flere arbejdsløse end i juli i fjor. I august 1951 var arbejdsløshedstallet godt 11 000 højere end i august 1950, og i september var tallene for 1951 8 500 højere end for 1950. De tal, der her er nævnt, er gennemsnitstal for hele måneden, idet tilfældigheder spiller en altfor stor rolle, når man blot ser på tallene for den sidste onsdag i måneden.

I de allersidste uger har der været et relativt fald i arbejdsløsheden. Regeringspressen har benyttet dette fald til at starte en almindelige optimistkampagne, og hvem ville ikke gerne være deltager i den, men jeg tror, man har ret til at sige, at denne optimistkampagne desværre ikke synes særlig velbegrundet.

Arbejdsmarkedskommissionen har med god grund advaret regeringen mod den udvikling på arbejdsmarkedet, vi nu er inde i. I en skrivelse af 12. oktober 1951 har kommissionen ifølge dagspressen fremhævet, at der fremover må ventes væsentlig stigende

arbejdsløshed, og i en redegørelse fra kommissionens sekretariat anslås, at arbejdsløsheden ved årets udgang vil være mellem 15 000 og 30 000 højere end på samme tidspunkt i fjor. Der forventes ikke mindst, siger man dér, stigende ledighed indenfor bygge- og anlægsområdet, hvor regeringen jo som bekendt har til hensigt at foretage større nedskæringer i den civile bygge- og anlægsvirksomhed end svarende til udvidelserne af statens militære bygge- og anlægsvirksomhed.

Det er ikke så underligt, at nedgangslinien i produktionen og beskæftigelsen begynder at vække betænkelighed også hos dem, der måske hidtil har anset en hård kreditpolitik for et nemt middel til at løse vore økonomiske problemer. Kontorchef Jørgen Jensen fra Industrirådet har således i en tale for nogle uger siden sat et stort spørgsmålstegn ved, om pengepolitikken overhovedet er et særlig egnet middel til at skaffe balance i vor udenrigshandel.

Man hører af og til fremført som en slags forsvar for regeringens hidtidige økonomiske politik, at arbejdsløshed indenfor en vis ramme skulle kunne gøre produktionen mere effektiv. Denne påstand bestyrkes ikke af de foreliggende oplysninger. Tager man f. eks. tekstilindustrien, hvor produktionen i det sidste år som allerede omtalt er faldet med 22 pct., vil man konstatere, at beskæftigelsen er faldet med nogenlunde de samme 22 pct. Erfaringer fra udlandet tyder i samme retning, og alt andet lige må man da også på forhånd forvente, at en ringe kapacitetsudnyttelse giver en forholdsvis lav produktivitet. Derimod er det givet, at arbejdsløshed betyder borttødslen af produktionsmuligheder, der kunne være udnyttet.

En mere effektiv produktion kan, som vi alle i denne sal ved, opnås enten ved, at den enkelte yder en større indsats, eller ved en bedre produktionstilrettelæggelse eller ved øget udnyttelse af den moderne teknik. Der bør sættes ind på alle tre fronter, men efter de udtalelser, der foreligger fra sagkyndig side, synes det især at være med hensyn til produktionens tilrettelæggelse, at der er noget, der halter her i landet. Trods arbejdspræstationer, der som hovedregel ligger fuldt på højde med udlandets, synes produktionsresultatet ofte at blive for beskedent, fordi tilrettelæggelsen er utilfredsstillende.

Det forekommer mig, at regeringens interesse for disse problemer hidtil ikke har været overvældende. Også her synes man at have sat sin lid til det noget tågede begreb, der kaldes de selvregulerende kræfter, ja,